

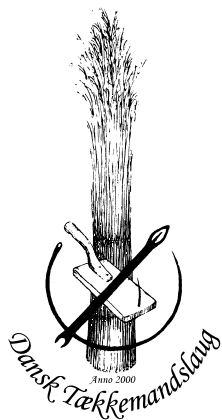
Tækkemanden

Nr. 2- 2006

LÆS OM:

- Velkommen til Tækkemanden nr. 2-2006
- Er tækkefaget i krise?
- Gårdruin blev reddet
- Noget om samarbejde mellem DTL og JTL
- Restaurering af Østrupgård
- Nyt fra Dansk Byggeri
- Byggeriets Dag
- Bindedag 2006
- Tækkemanden brandsikringen og brandmærkningen!
- Overgangsordningen for anvendelse af bomme
- Rejsegilde

Formanden har ordet

Når jeg sætter mig ned og samler tanker for at skrive forordet til Tækkemanden, er der især én ting, der er mig magtpåliggende at understrege. For når nogen siger offentligt, at Dansk Byggeri ikke arbejder i vores interesse, må jeg protestere.

Dansk Byggeri er en arbejdsgiverforening, som selvfølgelig gerne hjælper medlemsfirmaerne til at tjene penge. Det er også tilfældet, når de underviser os i de nye regler indenfor energilovgivningen, som trådte i kraft – i hvert fald dele af den – 1. april i år. **Har I tænkt på hvor mange penge, der ligger og venter på os her?** Det er mig bekendt første gang, at vi med lov i hånd kan gå ud til vores kunder og sælge en masse ekstra arbejde og samtidig tjene samfundet, som derved sparer på CO₂-udslippet – for det er formålet med det hele.

Kyotoaftalen, har Europa skrevet under på, og den forpligter blandt andet Danmark til at reducere væsentlig på CO₂-udslippet i løbet af en årrække, og da boligen er en af de største enkeltforbrugere af energi, er det et naturligt sted at spare. Danske boligejere pålægges således at isolere væsentligt bedre i forbindelse med ombygning og renovering. Det er ved ombygning og renovering, vi kan få et mersalg og herved udvide vores virksomhed. Det vil undre

mig meget, hvis vi inden for tækkefaget ikke kan se, at det er en god ide.

Det kræver selvfølgelig, at man sætter sig ind i stoffet, før man kan gå i gang. Og det er hvad Dansk Byggeri har gjort, selv om det har været svært, da der er lavet så meget om på reglerne, inden de er trådt i kraft – og det kan man vel ikke bebrejde Dansk Byggeri.

Samfundet ændrer sig hele tiden, og vi må følge med. Jeg kan ikke forstå, at så mange mennesker er så bange for alt, hvad der er nyt, selv om det åbenlyst er til deres egen fordel. Nyhedsfor skrækelse kan man kalde det. Lige nu er det meget ødelæggende for hele håndværkerstanden, at så mange er nyhedsfor skrækkede over de nye regler – også blandt meningsdannere inden for fagene. Her er man med til at ødelægge vores enestående mulighed for at hente denne merindtægt. Det er endnu mere uforståeligt, når jeg tænker på det seminar, jeg deltog i for et år siden sammen med træsektionen, hvor vi prøvede at finde nye veje til at øge indtægten i firmaerne. Nu er reglerne omkring de nye energikrav faldet lige ned i turbanen, og straks himler man op og vil have lavet det om, inden det er trådt i kraft. Ja, jeg forstår det simpelthen ikke. Jeg ved godt der er masser at lave lige nu, men tænk på, at

renten kan stige; og så ser tingene straks anderledes ud.

Jeg ønsker jer en god sommer – og husk på, at det sted, hvor tanker kan få frit løb, er, når du ligger og tænker på fru Hansens tag. Lad os så ses først i september til binnedag hos Jens Greve, med temaet tækkebroer.

Med venlig hilsen

Søren Vodder

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør:
Konsulent Petter Astrup

Redaktionsudvalg: Erling Bach Pedersen,
Henrik Henriksen

Tryk: Elbo

Opsætning: Forsidefoto: Dansk Byggeri/
Petter Astrup. Dtp: Dansk Byggeri/ Ditte
Brøndum.

Udgiver: Dansk Tækkemandslaug

Dansk Tækkemandslaug (DTL) er en forening af selvstændige tækkemænd. DTLs formål er at koordinere tækkemændenes fælles interesser på landsplan.

DTL arbejder for at sikre en høj kvalitet af det tækkearbejde, der udføres af foreningens medlemmer.

Det er en betingelse for at være medlem, at man kan honorere de faglige krav, som foreningen stiller. Nye medlemmer bedømmes af laugets optagelseskomite. Laugets medlemmer ønsker, at deres kunder skal være glade for og stolte af deres stråtag. Det er en forudsætning for, at stråtaget som sådan kan bevares og vort

håndværk bestå. At få udført et stykke tækkearbejde er en tillidssag. Derfor er det et krav, at laugets medlemmer er optaget i Dansk Byggeri og herigennem tilknyttet BYG GARANTIORDNING for at sikre, at kunderne får udført et kvalitets- og håndværksmæssigt korrekt tækkearbejde.

Dansk Tækkemandslaug

Vestergade 21, 1.

6500 Vojens

Tlf.: 72 16 02 43

Email: taekkelaug@taekkelaug.dk

www.taekkelaug.dk

Er tækkefaget i krise?

Af Søren Vodder
Foto Simon Ladefoged

Selvtilfredshed er en sovepude og en effektiv bremse på al udvikling, som til sidst vil være en sikker recept på tilbagegang. Med udgangspunkt i disse ord vil jeg forsøge at beskrive et fag i krise.

Dansk Tækkemandslaug og Dansk Byggeri, har arbejdet for at udvikle faget, så det er rustet til at modtage udviklingen, med initiativer som lærlingeuddannelsen, branchevejledningen, tækkevejledningen og kvalitetssikring.

Gør du brug af disse redskaber? Er du i gang med at uddanne det personale, du skal bruge? Har du købt de hjælpemidler, der skal sikre, at dit personale ikke bliver slidt ned for hurtigt eller løber skrigende bort, fordi det er for

fysisk krævende at være tækkemand? Eller er du den, som hele tiden skruer priserne nedad, fordi du tror, at du ikke får noget af lave og senere på året ikke kan overkomme alt det arbejde, du har fået ind, på grund af din fejlslagne firmapolitik?

Prøv at regne ud, hvad dine priser skal være for at drive en moderne virksomhed med stilladser kran/staldcat, skurvogn og biler – og husk endelig de løbende udgifter til vedligehold og investering. Læg dig så fast på en pris og hold fast i den, og du vil hurtigt finde ud af, at du alligevel ikke mangler arbejde og der vil være plads i økonomien til udvikling. Jeg er klar over at der ikke er arbejdskraft nok og at medarbejderne derfor virker som lønløftere.

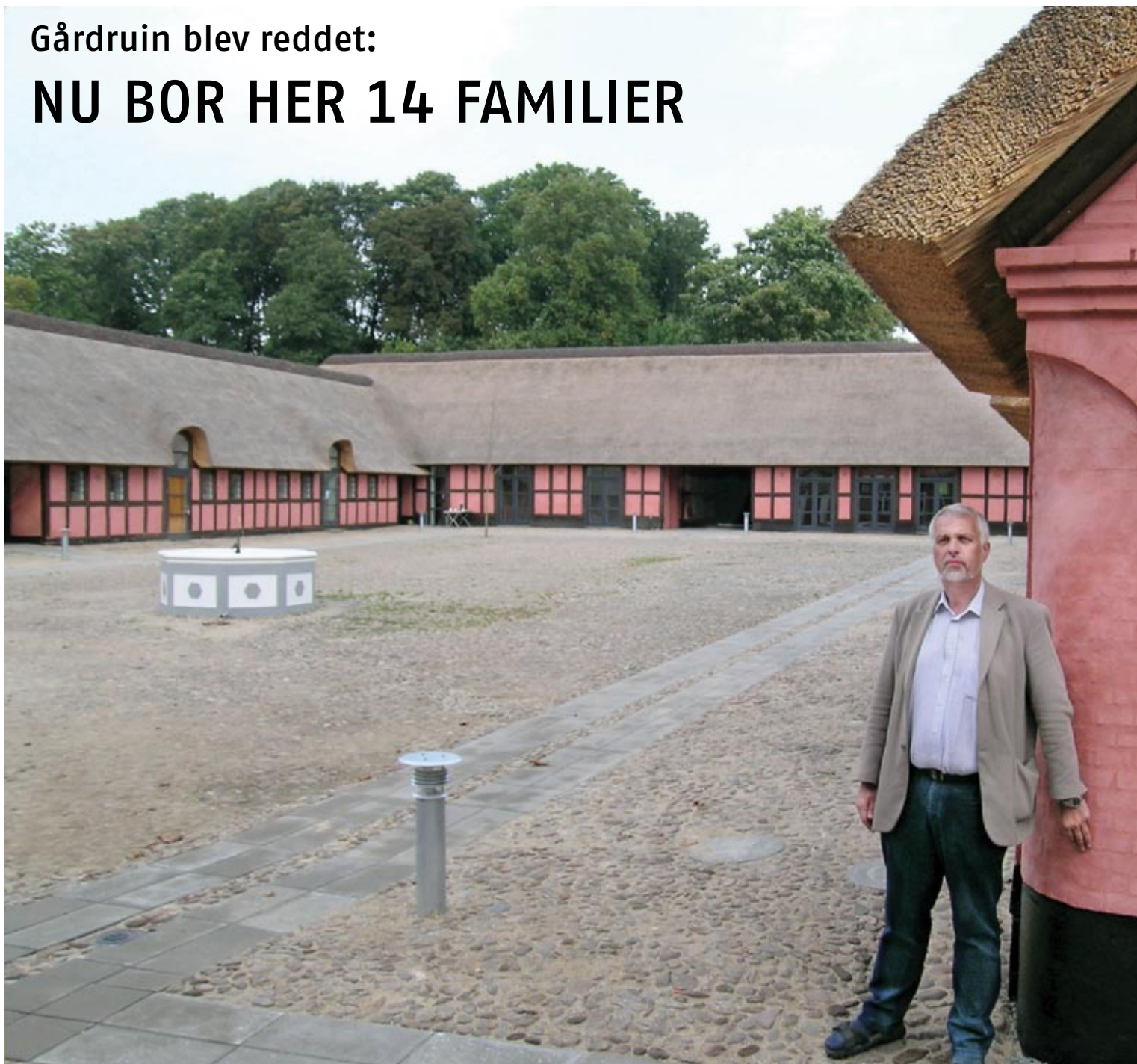
Hvis vi som fag ikke sikrer den fornødne interesse hos de unge mennesker nu, får vi det meget svært i fremtiden, da der bliver færre og færre af dem. Lærlinge er nøglen til udvikling. Har vi ikke dem, kan vi godt glemme alle drømmene.

Det må stå klart for alle, at der ikke er plads til, at 2 foreninger kriger i så lille et fag som vores. Derfor har vi i DTL givet en fremstrakt hånd til samarbejde, inden det er for sent. Jeg håber, at det vil blive brugt efter hensigten – nemlig til fagets fremme og ikke til at pleje særinteresser.

Jeg håber på, at dette fællesskab kan åbne for en forskning i vores materialer – måske også med andre europæiske lande, som har de samme problemer som os.

Gårdruin blev reddet:

NU BOR HER 14 FAMILIER

Udvendig er Skjødthgården fra 1668: Firlænget bindingsværk med stråtag. Men indenfor er året 2005

*Tekst og foto Marie Gang Larsen
mgl@dlmedier.dk*

I foråret 2004 var den firlængede gård Skjødtgården i Vestrup på nordsiden af Randers Fjord ved at brase sammen. Forfald er et mildt udtryk. Gården var i en jammerlig tilstand.

Tag, lofter, murværk, vinduer og fundamenter var i miserabel stand.

I dag er gården forvandlet til en perle. Ydermurene har været pillet ned og er genopbygget med det gamle egebindingsværk. Tagkonstruktionen er ny ligesom vinduerne, der er kopier af de originale. Gårdspladsens pigstensbelægning er renoveret, og en gammel fontæne er restaureret. I de fire længer er der indrettet 14 moderne lejligheder, som alle er lejet ud.

Boligforening

"Indvendigt er det 2005, udvendigt er det 1668," siger forretningsfører Svend Aage Nielsen, Randersegnens Boligforening, og nikker over mod stuehuset, hvor årstallet 1668 står bøjlet i smedejern.

Det er Randersegnens Boligforening, der ejer og udlejer Skjødtgården. Men ideen om at redde den gamle gård fra ruin kommer fra Nørhald kommune. Borgmester Anders Buhl-Christensen ringede en dag og præsenterede ideen for Svend Aage Nielsen, som kørte ud for at se på gården:

"Jeg glemmer aldrig det syn. Uha uha! Hva' dølen er det her da for noget, tænkte jeg," siger Svend Aage Nielsen med et højt grin.

"Helt umiddelbart slog vi nok fornuften lidt fra og lod følelserne og viljen råde.

Hvis vi analyserede for meget på det, ville de røde lamper jo hurtigt blive tændt. I stedet var vores udgangspunkt lige fra begyndelsen: Det her vil vi altså! Og vi vidste jo også at kommunen ville være medspiller.

Så boligforeningen var ikke sådan at slå af pinden, især ikke da den store pengesæk: Fonden Realdania lovede at bakke restaureringen op.

"Så gav vi det en chance, for gården lå et rigtigt sted: Tæt på en større by (6 km til Randers, red.) og med udsigt til fjorden".

Randersegnens Boligforening lavede et regnestykke med udgangspunkt i de almindelige huslejepriser i området, altså 600-630 kr. pr. kvm om året.

"Vi kunne dermed forrente en investering på 13-14 mio. kr., men projektet ville koste 23 mio. kr. Så vi søgte "Onkel Dania" om resten, og de sagde heldigvis ja".

Men når Fonden Realdania er på banen, er der også store krav til restaureringen. Der valgtes løsninger, som boligforeningen aldrig ville have råd til i et selvstændigt projekt. For eksempel er det et enestående stråtag. På de tre gamle driftslænger, er det ét stort sammenhængende stråtag. Det er aldrig set før i Danmark. Det har krævet udvikling af en særlig teknik, ligesom det er første gang, brandmyndighederne har godkendt 14 boliger under samme stråtag.

Seks på stribe

Når der puttes så mange millioner kroner i Skjødtgården, så skyldes det, at den er unik. Ikke bare i sig selv, men den er gård nummer to i en uafbrudt række af seks gårde langs hovedgaden i landsby-

en Vestrup. Klods op af hinanden, længe mod længe, ligger i de gamle 1600-tals gårde i byen med deres store stuehuse og solide egetræsporte. De vidner om fede jorder og gode enge ned til Randers Fjord.

"Så når vi bevarer Skjødtgården, er det også fordi, det ville være en skam, hvis en af de seks "tænder" i perlerækken blev slået ud," siger Svend Aage Nielsen.

Han viser rundt på gården, der foruden lejlighederne, har fået fælles værksted og selskabslokale – tanken er, at fælleslokalet skal blive et mini-forsamlingshus for indbyggerne i Vestrup – måske lidt som tak for deres opbakning til projektet.

"Vi har jo haft alle tiders backing-group i borgerne her i byen, som har været med fra starten og derfor også har ejerskab og er stolte af stedet.

Alt er udlejet

I dag er alle lejligheder i Skjødtgården lejet ud. Nogle til børnefamilier, andre til seniorer. Nogle til lokale, andre til tilflyttere.

En af lejlighederne er Solveig og Kurt Mønster Nielsen flyttet ind i, efter de har solgt gården en km væk til deres datter. Kurt har lige været på formiddagstravetur ned til fjorden. De skal lige vænne sig til, at de ikke længere har den megen plads, et helt stuehus byder på, men ellers er de faldet godt til.

"Der skulle være flere gårde, der blev indrettet som denne – så kunne der blive sammenhold i de gamle landsbyer. Det er en god løsning, når jorden sælges fra de store gårde," siger Solveig Mønster Nielsen, som ser frem til samværet med naboerne.

Noget om samarbejde mellem DTL og JTL

Af tækkemand Erling Bach Pedersen

Da jeg for 30 år siden flyttede til Djursland, købte jeg sammen med 5 andre en lille sejlbad for i alt 30.000 kr. Den har siden ligget i Nappedam lystbådehavn og kedet sig bravt, for der gik jo ikke mange år før vi hver især fik travlt. Der kom børn og vore piger var ikke så vilde med at sejle.

Alligevel har vi holdt fast i båden, og det er da også gerne blevet til en sejltur eller to hvert år. Bare tanken om at den lå dernede og ventede, hvis man nu lige trængte til at stikke af, har dog været grund nok til ikke at sælge.

I år tog vi os sammen til en rigtig mandetur. Vi tog to hverdage ud af kalenderen og weekenden med, til en tur rundt til de nærtliggende øer Tunø, Endelave og Samsø i det mest pragtfulde danske sommervejr.

Ikke mere om den tur, men undervejs konstaterede jeg nok engang, hvordan kvaliteten af det danske stråtag har forandret sig, siden jeg selv startede som tækkemand for netop 30 år siden. Du ser i dag næsten kun rigtig godt håndværk. Sommetider tænker jeg, når jeg ser et stykke godt tækkehåndarbejde, om jeg mon selv ville kunne gøre det efter – selv om jeg gjorde mig virkelig umage?

Når jeg har omtalt ovenstående overfor andre tækkemænd, har vi været enige om, at det til en stor del skyldes, at vi fik dannet vore tækkeforeninger og begyndte at snakke sammen – at formidle viden og erfaring til hinanden. Ikke mindst har binnedagene været velegnede. De første 10 års binnedage gik med at vise hinanden tækketeknik-

ker, diskutere røranvendelse, rørkvalitet, opspænding osv – som også førte til vores første udgave af tækkevejledningen.

I dag er vi ligesom godt i gang med det næste skridt. Det viser sig jo nemlig, at man bliver aldrig færdig med noget. Når en opgave er løst, dukker 10 nye op. Vi diskuterer stadig rørkvalitet – det varer nok længe endnu. Men der er det større aspekt kommet til: vil der overhovedet være rør nok til vort behov i fremtiden. Hvordan vil kvaliteten være, hvis der bliver mangel? Hvordan kan vi løse problemet – elefantgræs?

Vi har for mange stråtag med nedbrydningsproblemer – hvordan kan vi løse det? Er det rørene, takker vi for pænt, for tykt, skyldes det underkonstruktionen? Hvis vi skal befæste vort håndværk, så det også i fremtiden er et alternativ til andre tagformer, skal vi have nedbrudt de strenge afstandskrav. Vi skal også have overbevist arkitekter og bygherrer om, at stråtag kan anvendes anderledes end man lige ser på bindingsværkshusene. Er hollænderne inde på det rigtige: er det holdbart nok med en lukket konstruktion, som de anvender? – så kunne vi jo nok også i Danmark få anerkendt en isolationsværdi for stråtaget.

Det jeg mener er selvfølgelig, at vi har flere arbejdsopgaver foran os end nogensinde før. Skal de løses må vi være målbevidste.

Derfor er det uheldigt, at vi ikke kan være en stor samlet organisation for danske tækkemænd. Vi må imidlertid forholde os til fakta som er, at selv i et længere perspektiv, er det ikke sandsynligt at mere end 20 – 25 % af de danske tækkemænd ønsker medlem-

skab af Dansk Byggeri. Det er på den baggrund jeg selv og andre har brugt energi på at beholde en forening for tækkemænd, der er uafhængig af arbejdsgiverorganisationen – en forening, som overhovedet ikke beskæftiger sig med traditionelle arbejdsgiver/lønmodtagerforhold, men kun beskæftiger sig med egentlige fagtekniske forhold.

Forholdet mellem Dansk Tækkemandslaug og Jydske Tækkemandslaug har gennem årene være mildest talt lunken, da man har anset det for en slags forræderi at JTL i sidste øjeblik trak sig ud af et forpligtende medlemskab i Dansk Byggeri.

Til min store overraskelse og glæde, blev jeg her i vinter opfordret, af den siddende bestyrelse i DTL til at stille op til valg som bestyrelsesmedlem – og det valgte jeg at sige ja til, for tænk hvis vi kan blive enige om at samarbejde og bruge vores energi målrettet. Så vil vi langt mere effektivt kunne arbejde på at løse de nye udfordringer, vi er stillet overfor.

Der skal ikke herske tvivl om, at jeg anser det for at være min største opgave netop at være formidler mellem DTL og JTL i mit bestyrelsesarbejde.

I år indbyder vi til fælles binnedag hos Jens Greve i Mariager. Det anser jeg for at være et vigtigt første skridt i den rigtige retning. Vi kan være fælles om at planlægge en dag med indhold, og der bliver lejlighed for medlemmerne af de to foreninger til at mødes.

Jeg håber, der kommer rigtig mange mennesker!

Inspiration for tækkemænd

Af tækkemand Anders Pedersen

Her er et forslag til en lille te terrasse i et stråtag, døren er monteret ca. 125 cm fra muren, gulvet er lavet af krydsfiner med 2 lag tagpap med terrassebrædder, for ikke at ødelægge underlaget med stoleben.

Skorstenen er lavet af glasfiber, og bruges som gennemføring for en stålskorsten til brændeovn

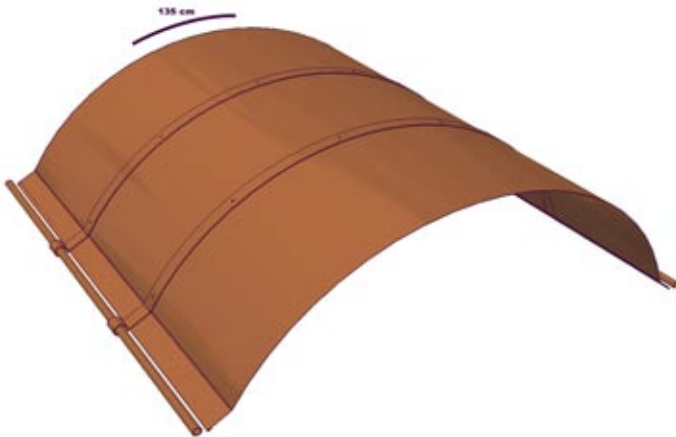

KOBERRYG 135

Så er den her, kobber rygningen tilpasset danske stråtagsnormer.

Efter et par års undersøgelse af de modeller der findes på markedet, kan vi nu tilbyde en kobberrygning udviklet til de fleste tækkemænds stråtagsmål.

Modulerne kan monteres uden andet specialværktøj end en popnittedang og måske en pladesaks til finpudsning af endestykker.

Kontakt os venligst for yderligere information samt pris & leveringstid!

P.S. Vi kan også levere kobbertrådflet i 75 & 90 cm bredde.

Carlo F. Christensen A/S

Tlf. 86 38 76 66 fax. 86 38 74 44 mail carlo@carlofchristensen.dk

Tag kampen op mod algevækst på stråtage

Det Aktive Tagsystem

Demohus, Gråbakken 46, Saltum. Systemet er usynlig monteret under lyngrøgningen. Der skal anvendes plastbelagt tråd (kan købes igennem os) ved anvendelse af systemet.

- ✓ 30 års produkt- og funktionsgaranti eller pengene tilbage
- ✓ Mos- og algefrie stråtage giver tilfredse kunder
- ✓ Gør stråtage mere populære
- ✓ Værdiforøgelse af huset med certifikat
- ✓ Usynlig montage
- ✓ Særeelementer til vinduer, kviste m.m.

Vil du vide mere om Det Aktive Tagsystems stråtagsprodukter, eller ønsker du at bestille brochurer og vareprøver, er du velkommen til at kontakte Tækkemand Bernt Bojer, der er distributør for stråtagsprodukterne.

NB: Det Aktive Tagsystem findes også til tegl- og eternittage (særlige produkter).

Distributør for stråtagsprodukter:

Tækkemand Bernt Bojer
Hovedgaden 32
V. Hornum
9640 Farsø
Tlf.: 98 66 36 60
Biltlf.: 23 41 17 94
bb@aktivtag.dk

www.aktivtag.dk

Dansk hoveddistributør:

Det Aktive Tagsystem ApS
Lundergårdsvvej 75
9490 Pandrup

Tlf.: 40 53 50 32
info@aktivtag.dk
www.aktivtag.dk

Restaurering af Østrupgård

Østrupgård er et af de få bevarede borganlæg i Danmark. Omkring hovedbygningen dannede tre længer et gårdmiljø, som blev brudt under orkanen. Længen, der gik tabt, var oprindeligt kostald på Østrupgård. Den har i sig selv stor bygningskulturværdi, men da den samtidig afgrænsede det store gårdsrum mod vest og dermed var med til at skabe en unik herregårdshelhed, betragtes den som en umistelig kulturværdi

Af takkemand Anders Pedersen
Foto Lars Nyland Andersen

Der er restaurering i gang flere steder på den gamle herregård, men det største projekt er kostalden, som der vil være adgang til på åbenthusedagen. Den enorme bygning, der afgrænsede den store gårdsplads blev blæst omkuld under orkanen i 1999. Tilbage lå tømmer, vinduer og døre hulter til bulter. Soklen overlevede, men taget blæste af. Man fik samlet det meste, fik alt nummereret og lagt på lager – og der har det ligget som brikker til et stort puslespil, som man håber en dag at få råd og tid til at samle igen.

Det kunne ske, da Kulturarvsstyrelsen ydede et ekstraordinært tilskud til genrejsning af kostalden, fordi man efter

råd fra Det Særlige Bygningssyn vurderede, at der var tale om et umisteligt bygningsværk.

Kulturminister Brian Mikkelsen tog "første spadestik" til genrejsningen af kostalden, da han var på besigtigelsestur på Fyn i 2005. I den anledning sagde han:

"Alle kan fornemme, at der mangler noget. Østrupgård er ikke helt sig selv. Det smukke borganlæg og miljøet omkring er ikke længere en af Danmarks bedst bevarede herregårdshelheder, det er slet ikke nogen helhed. For uden den længe, der mangler, kostalden, mangler også den store gårdsplads, der gav anlægget sin helt særlige karakter." Nu er kostalden ved at være på plads.

Bindingsværket og tagkonstruktionen er rejst, og tavlene er ved at blive udmuret. Og det vil man gerne vise frem på lørdag.

Østrupgård er et af de få velbevarede borganlæg i Danmark, med Fyns ældste beboede herregårdsbygninger. Anlæggets historie går tilbage til 1344, da en af Valdemar Atterdags nærmeste, Palle Johnsen Munk, etablerede hovedgården.

Østrupgård giver, på trods af bygningernes forskellige alder, et enestående billede af, hvordan en senmiddelalderlig herregård har set ud med det korte svære stenhus omgivet af bindingsværksbygninger.

Dette er muligvis en sand historie :-)

Københavns kommune og et japansk firma aftalte at udkæmpe en ærlig kaproning i en otter.

Begge mandskaber trænede længe, og da dagen kom var begge hold i absolut topform, men japanerne vandt med et forspring på 1 km.

Efter nederlaget var moralen helt i bund hos Københavns kommune og den øverste ledelse besluttede, at man skulle vinde næste år. Der blev derfor nedsat en projektgruppe til at undersøge problemet.

Projektgruppen fandt efter mange undersøgelser ud af, at japanerne havde syv mand til at ro og en mand til at styre, mens københavnere havde en mand til at ro og syv til at styre.

I denne krisesituation viste ledelsen betydelig handlekraft. Man ansatte straks et rådgivningsfirma til at undersøge kommunens holds struktur, og eksperterne kom efter flere måneders arbejde til den konklusion, at der var for mange til at styre og for få til at ro.

På baggrund af eksperternes rapport blev der straks foretaget ændringer af holdstrukturen. Man havde nu 4 styrmænd, 2 overstyrmænd, 1 styreleder og en roer. Desuden indførte man af motivationshensyn et pointsystem for roeren: "Vi må udvide hans arbejdsområde og give ham mere ansvar".

Året efter vandt japanerne med et forspring på 2 km. Københavns kommune fyrede roeren på baggrund af de dårlige præstationer, men udbetalte dog

en bonus til ledelsen i erkendelse af det store arbejde, der var blevet udført.

Der blev udarbejdet en ny analyse fra rådgivningsfirmaet, hvoraf det blev konkluderet, at man havde valgt den rigtige taktik, og at motivationen også var i orden, og at det dermed måtte være materialet, der skulle rettes.

I dag er Københavns kommune i gang med at udvikle en ny båd!

Hjælp til ansættelse af udenlandsk arbejdskraft

Dansk Byggeri har fra og med den 12. juni 2006 ansat Søren Lange Nielsen som specialkonsulent med det formål at hjælpe medlemsvirksomhederne med såvel rekrutteringen som ansættelse af udenlandsk arbejdskraft.

Søren Lange Nielsen har tidligere været tilknyttet Dansk Byggeri med kontorer i Hamburg og Berlin og har i 6 år været ansat som arbejdsmarkedsattaché på Den Danske Ambassade i Warszawa.

Medlemsvirksomhederne vil fremover kunne kontakte Søren og få direkte hjælp til ansættelse af udlændinge fortrinsvis fra Tyskland og Polen. Hjælpen kan bestå i såvel telefonisk rådgivning som direkte konsulentarbejde, herunder også møder med såvel danske som udenlandske myndigheder og organisationer. Søren vil være behjælpelig med udfyldelse af diverse ansøgningskemaer helt frem til udstedelse af ansættelsesbevis.

I fornødent omfang vil Søren også kunne skaffe kontakt til potentielle samarbejdspartnere som underentreprenører i udlandet.

Denne service er kun til rådighed for medlemmer af Dansk Byggeri. Almindelig telefonisk rådgivning er gratis for medlemmerne, hvorimod egentlig konsulentarbejde er belagt med en brugerbetaling på 200 kr. pr. time + moms.

Søren Lange Nielsen kan kontaktes gennem Dansk Byggeri på tlf. 72 16 00 00 eller direkte på tlf. 72 16 00 94 eller på mailadressen sln@danskbyggeri.dk.

Tyskland og Polen - nye eksportvejledninger

Internationalt Sekretariat har opdateret de to vejledninger til bygge- og anlægsvirksomheder, der skal udføre arbejde i Tyskland eller Polen.

Tysklandsvejledningen beskriver de tyske registreringskrav til virksomheden og dens medarbejdere. Vejledningen indeholder også de nødvendige formularer og forklarer, hvordan de skal udfyldes. Siden sidste udgave fra 2005 er der tilføjet et afsnit om moms.

Polensvejledningen giver et overblik over de vigtigste emner i forbindelse med byggeri i Polen og henviser til nyttige hjemmesider. Senest er der sket ændringer i den polske licitationslov, der trådte i kraft 25. maj 2006. Ud over Polens- og Tysklandsvejledningen kan du som medlem få vores Norgesvejledning (januar 2006) og gå ind på sverigesvejledning.dk.

Vejledningerne er gratis - men kun for medlemmer af Dansk Byggeri. Bestil dem via danskbyggeri.dk/servicebutikken eller direkte hos Internationalt Sekretariat danskbyggeri.dk/internationalt.
www.sverigesvejledning.dk
www.danskbyggeri.dk/servicebutikken
www.danskbyggeri.dk/internationalt

Tjen på dit medlemskab af Dansk Byggeri

Medlemmerne i Dansk Byggeri kan nu få endnu mere ud af deres medlemskab ved at klikke sig ind på den netop opdaterede indkøbsportal. En lang række af indkøbsaftalerne er genforhandlet - og nye er kommet til. Dansk Byggeris medlemmer kan få rabat på

f.eks. energi (bl.a. diesel), telefoni, værktøj, arbejdstøj, hoteller, færgeoverfart (Molslinien), leasing, alarm og genfindning (af bl.a. stort materiel ved tyveri), elektronisk fakturering og andre it-løsninger. Læs mere på:

www.danskbyggeri.dk/rabat

Møder om arbejdsmiljø: Screening og APV

Fra 2007 vil Arbejdstilsynet screene alle bygge- og anlægsvirksomheder. Det vil sige, at arbejdsmiljøet bliver kigget efter i sømmene. Hvis der ikke er styr på det, kan Arbejdstilsynet give virksomheden et problem- eller periodepåbud. Derfor er det en god idé at forberede dig, inden Arbejdstilsynet kommer på besøg. I løbet af 2006

afholder Dansk Byggeri møder om screening og APV (arbejdspladsvurdering) rundt omkring i hele landet.

For mere information kontakt: Mette Møller Nielsen
Arbejdsmiljøafdeling
på 72 16 00 00.
www.danskbyggeri.dk

Onsdag den 7. juni blev Byggeriets Dag afholdt i samarbejde med BAT og Tekniq. Der var over 100 deltagere – b.l.a. mange kommuner. Under overskriften "Større kommuner – bedre bygherrer", præsenterede vi et oplæg til en kommunal bygherrepolitik

Byggeriets Dag

Større kommuner – bedre bygherrer

Af adm. direktør Jens Klarskov
Dansk Byggeri
Foto Harry Nielsen

Oplægget sætter spot på fokusområder som vedligeholdelseefterslæb på den kommunale infrastruktur og bygningsmasse, energieffektivisering af bygningsbestanden, sæsonudjævning af byggeopgaver, nye udbuds- og samarbejdsformer mv. og kommer med en række anbefalinger til kommunerne.

Undertegnede præsenterede oplægget på dagen. Vi erkender at forslagene koster, men vi er samtidig overbeviste om den gode økonomi i at investere langsigtet.

Talere ved arrangementet var repræsentanter fra såvel kommuner, staten, tænketanke og byggeriet. Blandt andet var der enighed om, at kommunerne skulle væk fra en tankegang om, at investeringsgoder svarer til forbrugsgoder, og dermed nedskrives til nul. I stedet skal der være mere fokus på vedligehold og værdibevarelse i aktiverne.

Også byggeriet fik et par ord med på vejen. Her var det produktudvikling, forskning og produktivitet, der skulle

investeres mere i. En af dagens talere, vicedirektør i Erhvervs- og Byggestyrelsen, Jesper Rasmussen, understregede, at bygherren kan påvirke sektoren ved at stille krav og nævnte de digitale krav som eksempel.

Jesper Rasmussen var inviteret til at redegøre for statens bygherrepolitik, og gav nogle erfaringer videre til kommunerne. Blandt andet om at koncentrere sig om nogle enkelte målområder til at begynde med, såsom at udnytte fordelene ved gentagne byggerier fx skoler og børneinstitutioner og opfordrede samtidig til, at kommunerne skulle turde at gøre tingene lidt anderledes end det, man plejer.

Direktør Lars Andersen fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, udtrykte forventning om større professionalisering af bygherrefunktionen i kommunerne.

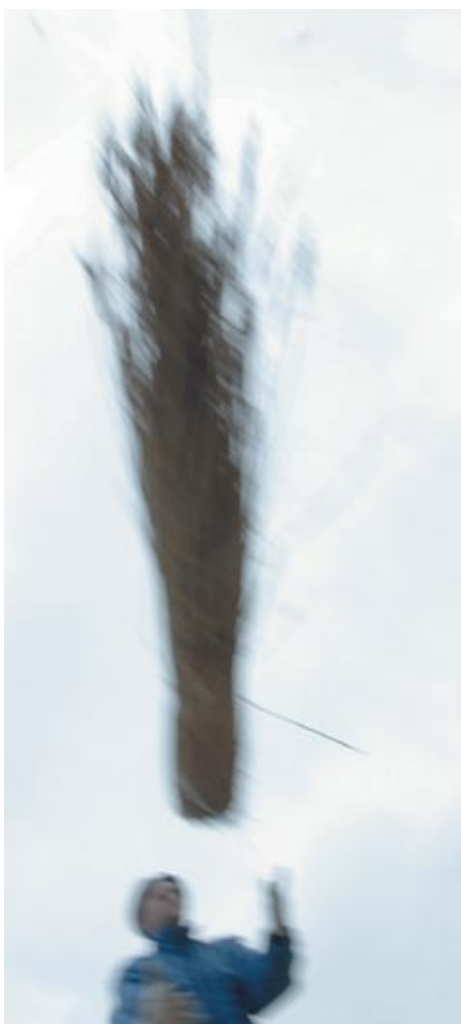
Poul Erik Busk fra Bygherreforeningen, var ikke begejstret for idéen om, at virksomhederne med en servicekontrakt i hånden selv kunne bestemme, hvornår vedligeholdelsesarbejder skulle udføres og på den måde fordele arbejdet mere jævnt over året. Bygherrerne skal også være en del af planlægningen.

Der var også talere fra tre kommuner, der er langt fremme i arbejdet med de emner, som indgår i byggeriets oplæg til en kommunal bygherrepolitik. Bygningschef Peter Hauch fra Gentofte kommune fortalte om den professionelle tilgang og om kommunens systematiske og effektive arbejde med implementering af nye produktionsprocesser i byggeriet. I Århus har man lavet forsøg med sæsonudjævning, og det fortalte Jørgen Hansen om som formand for forsøgsgruppen. Efter de to store kommuner fortalte Mogens Hegnsvad på vegne af den kommende sammenlagte Gribskov Kommune om, hvordan man allerede arbejder med udlicitering og har tænkt sig at fortsætte hermed efter sammenlægningen.

Dagen blev afsluttet med en paneldebat mellem repræsentanter fra de tre arrangørers organisationer og dagens indlægsholdere fra staten, kommunerne og Bygherreforeningen.

Læs mere om arrangementet på www.danskbyggeri.dk/byggerietsdag

Bindedag 2006

*Af Petter Astrup
sekretær Dansk Tækkemandslaug*

DTL Jylland, har i år fået til opgave at arrangere bindedagen. Det er bestyrelsen med formand Karsten V. Hansen, Kasserer Brian Randrup Nielsen, og medlem Jens Greve, med sekretær for DTL, Petter Astrup som hjælper, der har påtaget sig opgaven.

Som tidligere annonceret i Tækkemanden, afholdes bindedagen den 9. september 2006 kl. 10.00, og Jens Greve, Mariager stiller sin smukke og smukt beliggende ejendom med dertil hørende værksted til rådighed.

Der vil blive arrangeret bus fra det sjællandske, således at alle kan komme godt frem og blive leveret i god stand hjem til deres familier igen.

Der er enighed om, at man efter opfordring afholder bindedagen sammen med Jysk Tækkemandslaug (JTL), som har et ønske om, at få en drøftelse om kapillareffekt i tækkerør. Der vil, om formiddagen, være indlæg fra JTL om emnet.

Ligeledes vil der være en orientering fra Den Jyske Haandværkerskole om uddannelsen, ved Finn Døssing. Eftermiddagen vil så være præget af faldsikring, stilladser og de nye regler om tækkebroer kontra tækkebomme. Arbejdsmiljøchef Dansk Byggeri Carsten Bekker og arbejdsmiljøkonsulent fra TIB Jørgen Mulbjerg, vil tage ordet med efterfølgende debat. Dagen slutter selvfølgelig af med at finde en mester i rørkastning, hvor der vil være præmie til den bedste.

Udendørs vil der være udstilling fra forskellige producenter med interesse i faget, her vil der også være fokus på arbejdsmiljø.

Jeg har hørt ude i byen, at Jens Greve vil lave noget med morgenkaffe og en pølsevogn, så vi er sikre på at komme igennem dagen uden at falde døde om af sult.

Mød op og få en god og fornøjelig dag, med gode input og frisk mod på fremtiden for tækkemændene. Vi glæder os til at se jer.

Annoncevilkår i Tækkemanden

Bladet "Tækkemanden" udkommer ca. 4 gange om året i et oplag pr. gang på ca. 300. Det sendes gratis til alle ca. 230 tækkemænd i Danmark, enkelte tekniske skoler der har en tømrerafdeling samt diverse abonnenter.

Bladet er derfor et godt medie, hvis du ønsker at henvende dig direkte til vores faggruppe.

Bladets størrelse er A4.

Vi kan tilbyde annoncering til nedenstående priser:

Størrelse	Ved 1 gang	Ved 4 gange
Hel side	1.200,00	4.000,00
Halv side	850,00	2.800,00
Kvart side	500,00	1.600,00

Henvendelser for annoncering skal ske til:

Dansk Tækkemandslaug
Dorte Bøttcher
Vestergade 21, 1.
6500 Vojens
Tlf. 72 16 02 43 eller
email: taekkelaug@taekkelaug.dk

Annoncemateriale modtages helst i digitalt format dvs. på mail eller CD i færdigt layout. Dansk Byggeris dtp-afdeling kan være behjælpelig med opsætning. Dette afregnes direkte med dtp-afdelingen.

De udkomne numre kan ses på www.taekkelaug.dk

GIANT Minilæsser

- kvalitet kombineret med flexibilitet
- minilæsser med eller uden teleskoparm
- kraftige maskiner bygget til det hårde slid
- utrolig manøvredegytig via knækstyring
- fåes i 8 størrelser fra 24 - 62 HK
- med eller uden kabine

For interesserede laver vi meget gerne en demonstration, hvor du kan se og prøve læsseren på din arbejdsplads.

Ring og aftal tid for demonstration til:
Julius Bjerg - Mobil 40 33 26 61

BRUGTE LÆSSEMASKINER TAGES GERNE I BYTTE.
Landsdækkende forhandlernet.

Importør:

Brdr. Holst Sørensen A/S

Obbekærvej 105-107, 6760 Ribe

Tlf. 7688 4400 - Fax 7544 1389

www.bhsribe.dk

Tækkemanden, brandsikring og brandmærkning

Skorstensgnister og ingen brandsikring

*Af T.E.Jørgen-Jensen
Foreningen Straatag,
Foto LokalAvisen, Assens*

Vi hører konstant om stråtage der brandsikres. Problemet er blot, at brandvæsnet ikke bliver underrettet, medmindre tilmeldingen sker gennem Foreningen Straatags BRANDMÆRKNING.

Som alle ved, skal en brand i et stråtag slukkes efter "telefonbruser" metoden og ikke stråle.

Hvad nytter det, at I som fagfolk, anbefaler brandsikring, hvis brandvæsnet sender en stråle lige gennem brandsikringen og "sprøjter" ilden ind i taget?

BRANDMÆRKNINGEN, som administreres af Foreningen Straatag er nu anerkendt hos alle beredskabscheferne og brandcheferne, ude på de enkelte stationer. De har udtrykt deres tilfredshed med ordningen.

De kan med større sikkerhed gennemsnøge et brandsikret hus for mennesker og dyr.

Derfor beder vi om jeres støtte til at gøre brandsikringen "vandtæt".

Hvordan?

Fortæl jeres kunder om brandmærkningen og dens fordele!

Eller: Hvad med at forære kunden en BRANDMÆRKNING, som service? (350 kr. én gang for alle). Det vil ikke vælte jeres fortjeneste fra opgaven. Eller: Fortæl Brandsekretariatet (telefon 62244328), når I har brandsikret en ejendom.

Med brandsikring er I, som fagfolk, med til, ikke kun at redde menneske- og dyreliv, men også ejernes uvurderlige ejendele.

Det er da en rar tanke, ik'!

Tømmer

- ▶ Bindingsværk i eg/lærk/douglas ◀
- ▶ Samt krumt bindingsværk/planker ◀
  - ▶ Nyopskåret/lagret 3 til 7 år ◀
  - ▶ Planker/beklædningsbrædder i lærk/douglas ◀
- ▶ Krumme, faconskårede vindskeder ◀
  - ▶ Savskårne rygningstræer ◀

Ryslinge Savværk

V/ Holger Broegård Nielsen
Henvendelse aften 66 11 24 08

Vi er altid klar med et godt tilbud på såvel nyt tag som reparationer og rygning

Tækkemand

KURT N. SEGALL ApS

Malmose 11, 5540 Ullerslev

Tlf. 65 36 11 77

Bil 40 18 30 25

Fax 65 36 11 49

E-mail: kissendrup-lavpris@mail.dk

Web: taekkefirmaet-segall.dk

TILSLUTTET
BYG
GARANTI
ORDNING

Miljørigtig maling fra WLT

Linolie-maling (til ude og inde)
Væg- og loftsmaling - nu med indeklimamærke
Facade-, sokkel- og tagmaling
Olielud - drypfri pasta
Tonkinlak
Træbjærene - mange typer bl.a. indfarvet
Svensk slamfarve i flere farver
Værk, fæhår og tjærekitt
Lagret Rødvig kulekalk og sandkalk
Stort udvalg i farvepigmenter
Specialrondel t. afrens. af tjære og maling

Bygnings- og restaureringsartikler - som fås på bestilling

Bindingsværk i mange dimensioner
Faconskåret bindingsværk
Savskårne rygningstræer
Loftsbjælker (træbjælker) op til 9 m
Sibirisk lærketræ
Celloc varmebehandlet træ
Papiruldisolering
Gamle mursten til restaurering - rensede - fås i mange størrelser
Hydraulisk kalk og mørtel m. EU norm
Indfarvet mørtel og kalk
Silikatmaling

Lørup Malervarer

Lørupvej 19 - Lørup ved Ryslinge, 5750 Ringe
Åbningstider: Hverdage 13 - 18, Lørdag: 10 - 14
eller ring 62 67 10 58 eller 40 14 18 68

Find vej til
Lørup Malervarer på
www.lm-linolie.dk

Overgangsordningen for anvendelse af bomme udløber den 31. december 2006

*Af arbejdsmiljøchef Carsten Bekker,
Dansk Byggeri*

Med udgivelsen af branchevejledningen "Pas på – når du er højt på strå" i sommeren 2003 var der i branchen enighed om, at tækkebommene skulle erstattes med 28 cm brede tækkebroer.

Nogenlunde samtidig kom der et nyt brandsikringssystem på markedet i form af en dug, der var væsentligt lettere og billigere at arbejde med end den hidtidige form for brandsikring, hvilket ændrede forudsætningerne for anvendelse af tækkebroer, idet de hidtil kendte tækkebroer ikke kunne anvendes uden at ødelægge dugen.

På foranledning af Dansk Tækkemandslaug optog Dansk Byggeri forhandlinger med forbundet Træ-Industri-Byg (TIB), med henblik på at opnå enighed om en overgangsordning, i hvilken man fortsat kunne anvende bomme, indtil der var udviklet nye tækkebroer, der kunne monteres uden at ødelægge branddugen.

Der blev herefter taget kontakt til Arbejdstilsynet, og det lykkedes parterne at opnå enighed om en overgangsordning frem til og med den 31. december 2006. Der blev derfor indsat en rettelse i

branchevejledningen med følgende ordlyd:

"Som anført i branchevejledningen, side 8 og 16, skal der anvendes 280 mm tækkebroer, når stråtaget oplægges. Indtil udgangen af 2006 kan der fortsat anvendes bomme, der løbende skal udskiftes i perioden.

Dansk Byggeri og TIB, gav i den forbindelse Arbejdstilsynet tilsagn om, at parterne i fællesskab ville gennemføre

orienteringsmøder om tækkebroernes anvendelse i perioden. Dette vil ske i forbindelse med branchens bindedag den 9. september 2006 i Mariager.

At det ikke lykkedes at få en længere overgangsordning skyldes, at Arbejdstilsynet som følge af Arbejds miljøreformen indleder screening af bygge- og anlægsbranchens virksomheder den 1. januar 2007. Samtlige virksomheder med ansatte i branchen, vil således blive screenet inden udgangen af 2008.

Mødekalender

Dansk Tækkemandslaug 2006

Fredag d. 5. maj 2006
kl. 13.00

Forberedelsesmøde til bindedagen
Hos Jens Greve A/S i Mariager

Fredag d. 8. september 2006
kl. 14.00

bestyrelsesmøde
Hos Jens Greve A/S i Mariager

Lørdag d. 9. september 2006
kl. 10.00

Bindedag
Hos Jens Greve A/S i Mariager

Fredag d. 3. – 4. november 2006
kl. 16.00

Skuemesterkonference

Jens Grebe A/S

TÆKKE-, TØMRER- OG SNEDKERFORRETNING

RANDERSVEJ 2 · 9550 MARIAGER

TLF. 98 54 15 99 · FAX 98 54 24 99 · BIL 20 29 05 99 & 30 98 05 99

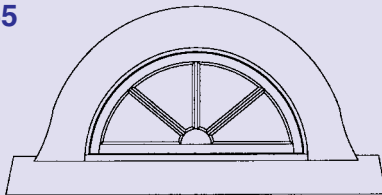
E-mail: info@jens-greve.dk · www.jens-greve.dk

KVISTVINDUER

NYHED!

Type 120/70, 120/85 og 150/90 leveres nu med koblede rammer, kitfaste til enkelt glas med 22 mm tynde sprosser

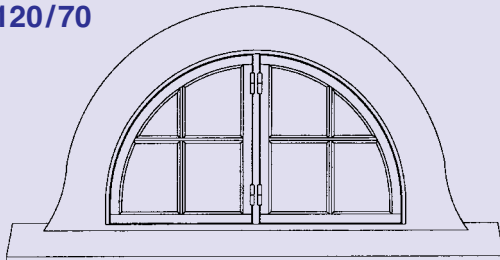
Type 90/55

Type 90/55

Fyr eller mahogni
Bredde: 90 cm
Højde: 55 cm
Bundhængt vinduesramme med udskyder.

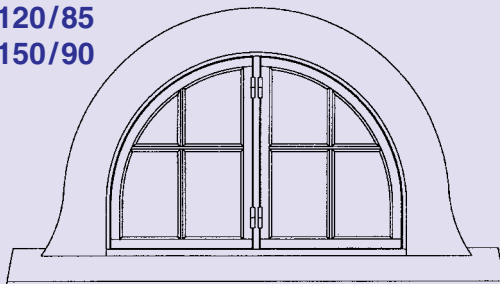
Type 120/70

Type 120/70

Fyr eller mahogni
Bredde: 120 cm
Højde: 70 cm
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

Type 120/85
Type 150/90

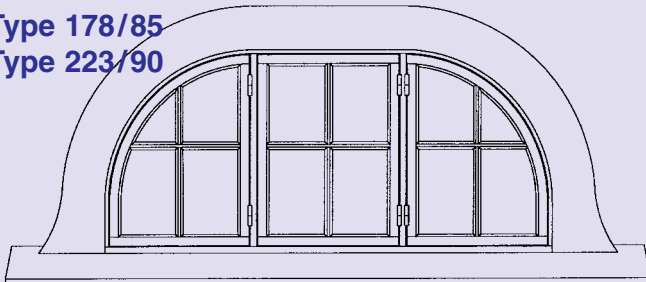
Type 120/85

Fyr eller mahogni
Bredde: 120 cm
Højde: 85 cm

Type 150/90

Bredde: 150 cm
Højde: 90 cm
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

Type 178/85
Type 223/90

Type 178/85

Fyr eller mahogni
Bredde: 178 cm
Højde: 85 cm

Type 223/90

Bredde: 223 cm
Højde: 90 cm
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

Prisliste 2005

Type 90/55

Fyr 4.500,-
Mahogni 5.200,-
Maling 600,-
2 farvet tillæg .. 450,-

Type 120/70

Fyr 5.700,-
Mahogni 6.500,-
Maling 700,-
2 farvet tillæg .. 550,-
Till. kobl. rammer 950,-

Type 120/85

Fyr 5.800,-
Mahogni 6.600,-
Maling 700,-
2 farvet tillæg .. 550,-
Till. kobl. rammer 1.000,-

Type 150/90

Fyr 5.900,-
Mahogni 6.800,-
Maling 800,-
2 farvet tillæg .. 650,-
Till. kobl. rammer 1.100,-

Type 178/85

Fyr 8.400,-
Mahogni 9.600,-
Maling 1.000,-
2 farvet tillæg .. 850,-

Type 223/90

Fyr 8.800,-
Mahogni 10.000,-
Maling 1.100,-
2 farvet tillæg .. 950,-

Ved køb af flere end 5 vinduer ydes der rabat

Alle priser er ekskl. moms og levering

Kvistvinduerne udføres i høj kvalitet af lamineret vac.imprægneret fyrretræ med trykimprægneret vandbræt.

Kan mod tillæg leveres i mahogni, men leveringstid må påregnes.

Alle vinduer leveres med 2-lags isoleringsruder med 5 års garanti.

Andre vinduesmål: Indhent tilbud.

TAGSTILLADS OG GAVLSØJLER

En nem måde at hænge fast på tagsiden, når du tækker på brandsikret tag og skal hænge i den tykke tråd.

Broholdere:

slimline: 495 kr
bred med trin: 611 kr

Udgift til materialer til tækkebro i lægter er 35 kr/ m.

Gavlgelænder til en hel tagside komplet med
2 drager, 4 søjler, begge i 3 m stykker
8 koblinger og 16 vægforankringer
i alt 9.999 kr.

Kløvede rygtræer sælges usamlede og afhentet i pakker
a 25 sæt kr. 65 pr. sæt
ved 100 sæt 60 kr pr. sæt
100 sæt leveret på sjælland 70 kr. pr sæt

Tilbud i rustfri stål: retnål 70 kr.
tagkrog 60 kr.

Tilbud fra :

SPECIALFABRIKKEN Vinderup a/s

Bukkestillads i tilbud 15 m.

fodhøjde 1,80 cm
6 bukke
10 alu.dæk (3,05 m. eller 3,00 m.)
pris 7.900,00 kr.

+ 6 murankre
+ 6 gelænderrør
+ 6 fodsparkholder
+ 6 ekstra høje forhøjere på 1,60 m.
+10 håndlister i stål
alt ekstra tilbehør til godkendt tækkestillads
kr. 4.967,00 kr

Kviststillads startpakke:

2 stk. alu. tagstiger (5 trin)
+ 4 spidshager
+ 2 stk alu. konsoller
+ 2 stk. gelænderrør(piber)
+ 1 stk.kombirækværk 3,05 m.
+ 2 stk. alu. stigesektion 1 m.
+ 1 stk diagonalrør
pris 7.548 kr.

1 alu. dæk 60*(3,05/3,00) meter pris 800,00 kr.

Priseme er uden moms og forsendelse

Stråmanden.dk
Åshøjvej 8, 4600 Køge
56 21 71 56

Rejsegilde

Fra bogen 'Træ og Fest', 1979.

Forfatter Povl Abrahamsen

Foto Søren Vodder og Anders Bach

Skikken at fejre rejsningen af spærfagene ved hjælp af rejsegildekranse synes så åbenlys, at den burde antages at være jævngammel med det organiserede byggeri.

Skikken synes først klart dokumenteret i 1400-tallet. I Danmark omtales rejsegildet første gang i forbindelse med et nybyggeri på Københavns universitet i 1543.

På landet fortaber rejsegildet sig til landsbyfællesskabets tid. I visse egne er bevaret det først kendte udtryk: rejsetønden som benævnelse for selve festen. Den var den byggende bondes tak til venner og naboer, som havde hjulpet til. Før gildet skulle bygningen pyntes. Hertil anvendtes grønne kranser, som i landsbyen var det almindelige tegn på fest.

Regler for kransenes placering på bygningen vekslede fra egn til egn. De gamle traditioner er endnu så stærke, at der kan udledes en østdansk, vestdansk og sønderjysk skik, den sidste stærkt præget af det tyske naboland.

Generelt kan fastslås, at de vest- og syddanske kranser hænger lodret, mens de østdanske hænger vandret omkring en stage. Det er mest sandsynligt, at den vestdanske, lodrette ophængning er den ældste skik.

De lodrette kranser kan ophænges efter

tre hovedregler: enkeltvis i toppen af en lodret stage, parvis i en T-formet galge og i række under vandret lægte hævet over tagryggen.

En enkelt krans på lodret stage er almindelig i hele Jylland og på Sydfyn, men dominerende i Nordjylland. Flere kranser ophængt efter samme princip er udbredt i Vest- og Sønderjylland.

I Vestjylland forekommer tillige de parvise kranser ophængt i en T-formet galge. Den østdanske kranseskik er mindre broget end den vestdanske, idet den altdominerende hovedform er en lodret stage omgivet af en eller flere vandret ophængte kranser. Kransene er oftest af vekslende diameter og aftagende mod toppen.

Selvom brugen af tre kranser i dag er mest almindelig, kan man langt tilbage i tiden konstatere anvendelse af endnu flere kranser. Rejsegildekransen flettes af det materiale, som er for hånden afhængig af egn og årstid, derfor optræder mange former for grønt som kranseløv.

En speciel skik er rådende i det vestlige Sønderjylland, hvor kransene laves af høvlspåner, en i Tyskland vidt udbredt skik.

Over hele landet har det været skik at gemme mønter i kransen eller en flaske brændevin. Hvem der giver kransene er også egnsbetonet.

Skikken med at holde rejsegilde er klart dokumenteret fra 1400-tallet

I Østdanmark kunne det i arbejdsfællesskabets tid være bygherren eller en af de medhjælpende bønder, der gav kransen, men i dag er æren oftest overladt til tømrermesteren.

I de kranserige vest- og sønderjyske egne bliver kransene endnu bundet af de indbudte kvindelige gæster og børn. Desuden er det skik, at hvert håndværkersjak møder med sin krans. I de samme områder er det skik at opbevare kransene på hanebåndsloftet efter gildet. Desuden bliver de nedskrevne rejsegildedetaljer sømmet til spærene.

Dansk Tækkemandslaug

Vestergade 21, 1.

6500 Vojens

www.taekkelaug.dk

Omslag:

Petter Astrup har taget billedet og fortæller: "Rundemølle i Løjt Kirkeby er en af de gamle kendte sønderjyske vandmøller, og dens historie går tilbage til år 1200. Den ligger smukt placeret i bunden af dalen, som isen dannede. Fra møllebakken en fornem udsigt udover det smukke landskab. Rundemølle er nænsomt blevet genopført, som den så ud i 1890 med den statelige hovedbygning fra 1875. Den nygenopførte mølle og bageribygning med strådækket stod færdig i 1997."

